

نسخه‌های خطی عربی و فارسی مالزی

(همراه با گزارش سفر)

علی‌اکبر زمانی‌نژاد^۱

مقدمه

بعد از چندین سال وعده و وعید، آن هم به حکم قرعه در مرکز احیای آثار اسلامی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی - به همراه یازده نفر از اعضای هیئت علمی و مدیران و کارشناسان پژوهشگاه به سرپرستی حجت‌الاسلام تقدسی نیا به مدت نه روز از تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۸ تا ۱۳۸۹/۱۲/۱۶ با عنوان هیئت علمی پژوهشی تفریحی به کشور مالزی سفر کردیم. قبل از سفر به مالزی هیئت اعزامی جلسه‌ای با رئیس سابق پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی جناب حجت‌الاسلام والمسلمین مبلغی داشت که از رهنمودهای ایشان و تذکرات سرپرست گروه بهره بردیم.

۱. عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و موسسه کتابشناسی شیعه.

اقتصاددانان و توریست‌ها و مردم کوچه و بازار جامعه ایران از پیشرفت و توسعه کشور مالزی اطلاعات اندکی دارند، و لکن حقیر هیچ اطلاعی جز سه جلد از فهرس نسخه‌های خطی عربی و فارسی دانشگاه ایستک مالزی نداشتم. ماجرای این سه جلد فهرس خطی مالزی از این قرار است.

در سال ۱۳۸۹ نامه‌ای با امضای دکتر علی اکبر ضیائی برای ریاست محترم مرکز مطالعات و تحقیقات قم (که چندین سال است به عنوان پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی شناخته می‌شود) که حکایت از تبادل تصاویر دیجیتالی نسخ خطی بین ایران و کشورهای شرق آسیا داشت، بدین شرح به دستم رسید:

ریاست محترم مرکز مطالعات و تحقیقات قم، سلام علیکم
احتراماً، انستیتو بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی وابسته به دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی در صدد است تا با مبادله تصاویر دیجیتالی نسخ خطی، مجموعه ارزشمندی را برای دانش پژوهان و اندیشمندان حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی در شرق آسیا فراهم آورد. لذا این انستیتو آمادگی کامل خود را برای تبادل تصاویر نسخ خطی با آن کتابخانه اعلام می‌نماید.

تعداد ۱۲ نسخه خطی مرتبط با موضوعات اسلامی در آن مرکز وجود دارد که فهرستی از آنها برای انجام مرحله نخست مبادلات به شرح پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است در صورت امکان نسبت به ارسال لوح فشرده نسخ مذکور دستور اقدام فرمایید. ضمناً فهرست نسخ خطی این انستیتو نیز برای مبادلات ارسال می‌گردد.

دکتر علی اکبر ضیائی، متخصص واحد نسخ خطی انستیتو بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی

دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی-کوالالامپور

لازم به یادآوری است که دفتر تبلیغات اسلامی قم بیش از هزار جلد نسخه خطی همراه با هزار عنوان نسخه عکسی در کتابخانه خود نگهداری می‌کند، فهرست خطی ۱۰۳۲ جلد همراه با بیش از سیصد و پنجاه عنوان نسخه عکسی تحت عنوان

فهرست نسخه خطی کتابخانه مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی در دو جلد در سال‌های ۱۳۸۱ ش و ۱۳۸۶ توسط بوستان کتاب به چاپ رسید.

قبل از تأسیس پژوهشگاه دفتر تبلیغات اسلامی، کارهای علمی-پژوهشی دفتر تبلیغات با نام مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی منتشر می‌شد، اکنون فهرست نسخه‌های خطی دفتر تبلیغات اسلامی با عنوان فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی به چاپ رسیده، نامه‌ای که از مالزی برای ریاست پژوهشگاه نوشته شد، تحت عنوان «ریاست مرکز مطالعات و تحقیقات قم» است.

در این نامه از پژوهشگاه ۱۲ نسخه خطی - که همگی از جلد اول فهرست نسخه‌های خطی دفتر تبلیغات است - درخواست شده است، و نیز آن مرکز اعلان آمادگی جهت تبادل تصاویر نسخ خطی با کتابخانه دفتر تبلیغات دارد. متأسفانه هیچ یک از نسخه‌های خطی و عکسی کتابخانه دفتر تبلیغات تصویر دیجیتالی نداشت، که به همت گروه کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی مرکز احیای آثار اسلامی، از تمام نسخه‌های خطی کتابخانه دفتر تبلیغات اسلامی تصاویر دیجیتالی گرفته شد و آماده سرویس دهی به دانش پژوهان گردید.^۱

وقتی بنا شد که به آن کشور سفر کنیم، CD درخواستی دوازده نسخه خطی همراه با ده‌ها جلد از آثار پژوهشگاه و موسسه کتاب‌شناسی شیعه و ... (عربی و انگلیسی) جهت اهدا به دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها و مراکز علمی-فرهنگی و ... با خود به کشور مالزی بردیم. چون بنای تبادل نسخه‌های دیجیتالی بود، ترجمه هر سه جلد فهرست خطی دانشگاه ایستک مالزی مطالعه شد و بیست عنوان از نسخه‌های خطی دانشگاه ایستک که اکثر آن‌ها مجهول و یا مجموعه رسائل بود، شناسایی شد تا کار برای تبادل

۱. همراه با نامه بالا کپی سه جلد از فهرس نسخه‌های خطی عربی (۲ جلد) و فارسی (۱ جلد) کتابخانه موسسه بین‌المللی اندیشه و تمدن اسلامی کوالالامپور بود. این سه جلد فهرس به زبان انگلیسی بود که توسط یکی از دوستان به فارسی (فقط اسامی کتاب‌های آن) ترجمه شد، لذا حقیر از مالزی به غیر از نامه دکتر ضیائی و سه جلد فهرست نسخه‌های خطی عربی و فارسی دانشگاه ایستک هیچ شناختی از مالزی نداشتم.

نسخه‌های دیجیتالی آماده شود. تفصیل ترجمه فهرست نامگو این سه جلد فهرست دانشگاه ایستک همراه با ترجمه فهرست نسخه‌های خطی عربی کتابخانه ملی مالزی مستقر در کوالالمپور که موضوع اصلی این مقاله است، خواهد آمد.

در این سفر من به همراه سه نفر از اعضای گروه در یک سوئیت بودیم، جناب حجت‌الاسلام والمسلمین یعقوب نژاد (مسن ترین شخص گروه) با دکتر اسماعیلی (جوان ترین شخص گروه) در یک اتاق، و بنده به همراه جناب حجت‌الاسلام والمسلمین سیدضیاء مرتضوی در اتاق دیگر.

جناب حجت‌الاسلام والمسلمین سید ضیاء مرتضوی که به عنوان فقیه و امام جماعت گروه شناخته می‌شد، ایشان از فضلا و مدرسان خارج فقه حوزه علمیه قم و عضو هیئت علمی و مدیر پژوهشکده فقه و حقوق پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و صاحب بیش از ده جلد کتاب چاپ شده و همین تعداد چاپ نشده و مؤلف بیش از دویست مقاله کوتاه و بلند در موضوعات مختلف فقهی، تفسیری، اجتماعی، تاریخی، اخلاقی و سیاسی، و شانزده سال سردبیری ماهنامه پیام زن، و چهار سال سردبیری فصلنامه حکومت اسلامی و... که در این مقاله کوتاه نمی‌توان شخصیت علمی-فرهنگی ایشان را به تفصیل ذکر کرد. و همان طور که از سالیان دور ایشان را شخصی محتاط و با درایت می‌پنداشتم، در این هشت‌نه روز به عینه برایم ثابت شد؛ تهجد و شب زنده‌داری‌های او و قرائت قرآن‌های که بعد از نماز صبح با همان صوت معمولی ولی دلنشین و تاثیرگذار که قلب هر سخت دلی را تحت تأثیر قرار می‌داد، و دیگر خصوصیات اخلاقی ایشان که شایسته بود از ایشان نامی ببرم تا تجدید خاطره‌ای کرده باشم.

گزارش سفر به مالزی

کشور مالزی

مالزی کشوری است با حدود ۲۸ میلیون نفر جمعیت مشتمل بر ۱۳ ایالت^۱ و ۹ نظام حکومتی و ۹ مجلس شورا و ۹ سلطان که هر یک از این سلاطین برای، یک دروه پنج ساله به نوبت پادشاه (شاه شاهان) خواهد شد. هر سلطان در ایالت خود رئیس ایالت محسوب می‌شود. سلطان، رئیس تشریفاتی ایالت و رئیس دین و مذهب اسلام در داخل ایالت و نگهبان سنت‌های ملایو است.

سرزمینی بسیار سرسبز با آب و هوای شرجی و بارندگی زیاد و گیاهان بسیار متنوع درعین حال یک کشور مدرن که ظاهری امروزی و اروپایی دارد با ساختمان‌های سر به فلک کشیده و برج‌های چند ده طبقه.

فرمان اتومبیل‌ها سمت راست است و در خیابان‌ها برعکس ایران از سمت چپ حرکت می‌شود. مسافر ایرانی اوایل سفر خود، احساس می‌کند که راننده در خط مخالف در حال حرکت است.

گدا و مستمندی در سطح شهر دیده نمی‌شود به گفته یکی از ایرانیان مقیم آنجا (آقای رادمرد) این به جهت طبع بلند آنان است و البته تمهیدات دولت نیز به این وضعیت کمک کرده است. دو حزب مهم سیاسی در مالزی وجود دارد که یکی بر مذهب و دیگری بر ملیت تأکید دارد.

حدود ۴۰ تا ۷۰ هزار ایرانی در مالزی مقیم است که ۱۴ هزار نفر از آنان برای تحصیل آمده‌اند. به گفته ایرانیان آنجا، قدرت خرید در مالزی بسیار آسان است. اقامت ۱۰ ساله در مالزی به عنوان وطن دوم امکان پذیر است. این کشور می‌خواهد قطب آموزشی منطقه شود از این رو دانشگاه‌های فراوان با رشته‌های متنوع و متعددی دارد.

۱. ایالات ملاکا، پنانگ، ساراواک، و صباح پادشاه ندارد و روسای آن‌ها دارای عنوان فرماندار می‌باشند که از طرف پادشاه تعیین می‌گردند؛ یعنی این چهار ایالت زیر نظر شاه شاهان هستند.

دولت همه گونه امکانات را برای جذب توریست زیاد فراهم کرده است. هم جذابیت طبیعی، هم زمینه‌های گردشگری، تفریحی، علمی، و...

همزیستی ادیان در آنجا نهادینه شده است. تنها در گیری بین ادیان در سال ۱۹۶۹ م رخ داده که به عنوان یک خاطره تلخ از آن یاد می‌شود. دولت اعلام کرده که ثبات کشور بسیار مهم است و برای دستیابی به آن از لیبرالیسم باید گذشت و آزادی را باید محدود کرد.

در مالزی نسبت به شیعه نظر منفی وجود دارد این نگرش به خاطر قضیه حکومت است، گمان می‌کنند شیعه با پادشاهی مخالف است و در صدد سقوط سیستم شاهنشاهی است. شیعه را سمبل جمهوری و سنی را سمبل پادشاهی و اولوالامر میدانند. کانال‌های تلویزیون آنان خصوصی است.

مالزی مجمع ادیان و مذاهب، و همزیستی آیین‌ها در آن نهادینه شده است. و این همزیستی بین ادیان خیلی جالب است. در ماه رمضان هیچ کس از پیروان دیگر ادیان هم روزه خواری علنی نمی‌کند.

پول مالزی رینگت است که حدود یک سوم دلار ارزش دارد. و به پول امروز ایران معادل ۳۶۵ تومان است.

حقوق و دستمزد یک کارگر رستوران با ۱۲ ساعت حدود ۳۵۰ هزار تومان است. نرخ بیکاری ۴ درصد است و تقریباً همه اعضای خانواده کار می‌کنند، احساس فقر ندارند. مالزیایی‌ها انسان‌های بسیار خونسرد و آرامی هستند.

گفته می‌شود که ماهواره اینجا تحت کنترل است و تنها کانال‌های خاصی به صورت بسته‌های علمی، ورزشی، کودک، و... از ناحیه یک شرکت به نام ASTRO عرضه می‌شود.

مالزیایی‌ها به مباحث انتزاعی و فلسفی علاقه کمتری دارند و اقبالی نشان نمی‌دهند و بیشتر به سوی رشته‌های کاربردی می‌روند.

شعار مردم مالزی «ساتو مالزیا» یعنی مالزی واحد است. اما با این همه حمایت از مسلمانان بیشتر است.

گفته می‌شود ۵۷ سال پیش مردم مالزی در جنگل زندگی می‌کردند. میوه‌های جنگلی می‌خوردند و شب‌ها از ترس حیوانات بر روی درخت می‌خوابیدند.

ترکیب جمعیتی

جمعیت مالزی از سه نژاد مالایو، هندی و چینی تشکیل شده است. اکثریت با مالایوها است. هندی‌ها چهره‌ای سیاه‌تر و قد و قواره‌ای معمولی مثل ما دارند. اما چینی‌ها و مالزی‌ها قامتی کوچک دارند. با این تفاوت که چشم چینی‌ها بادامی‌تر و چهره شان روشن‌تر است. هندی‌ها معمولاً قشر ضعیف‌تر مردم هستند. ۱۱ درصد جمعیت را هندی‌ها تشکیل می‌دهند که عمدتاً به کارگری و نگهبانی و... مشغولند. ۲۶ درصد جمعیت چینی، تجارت را به دست گرفته‌اند. ماهاتیر محمد بنیانگزار مالزی جدید، از ترس این که چینی‌ها اقتصاد مملکت را به دست بگیرند اعلام کرد که آنان را استخدام دولتی نمی‌کند.

اولین درآمد مالزی از راه توریست است و سالانه معادل جمعیت خود یعنی ۲۷ میلیون نفر توریست به این کشور سفر می‌کنند.

حجاب مالزی‌ها مناسب است. روسری یا مقنعه‌ای که کاملاً سر را می‌پوشاند با لباس‌های بلند رنگی. اما چینی‌ها خیلی به حجاب مقید نیستند.

گفته می‌شود حجاب زنان مالزی خیلی جدی نیست. آنان معنای حجاب را آنگونه که باید درک نمی‌کنند. مثلاً خیلی از زنان محجبه در آرایشگاه‌های مردانه اصلاح می‌کنند و این اصلاً برایشان مسئله‌ای نیست.

دولت به مراسم حج خیلی اهمیت می‌دهد و از دوره کودکی برای بچه‌ها نوبت حج قرار می‌دهد.

مراسم «اپن هاوس» در عید فطر و عید غدیر این گونه است که درب خانه شاه و نخست وزیر باز است و مردم دسته دسته به دیدار آنان می‌روند و پذیرایی می‌شوند.

گزارش سفر

گروه ما ۱۳ نفر شامل اعضای هیئت علمی و مدیران و کارشناسان واحدهای علمی پژوهشگاه بود.

پرواز مستقیم از ایران به مالزی ۷ ساعت و نیم طول کشید. ساعت ۷ و نیم عصر از ایران حرکت کردیم و حدود ۳ صبح به وقت ایران به مالزی رسیدیم ولی به جهت اختلاف افق ۴ و نیم ساعت جلوتر بودیم یعنی آنجا ساعت ۷ و نیم صبح بود. نماز صبح را در هواپیما خواندیم در یک اتاقک مربع کوچک ۲ نفره.

هتلی که در آنجا مستقر شدیم یک هتل ۲۰ طبقه شیک و بزرگ بود. اتاق ما چهارنفره بود ولی بدون اغراق ۱۰ نفر را در خود جا می داد. در اتاق های هتل انواع کمد و کتو و قفسه و... وجود داشت.

هتل، استخر و ورزشگاه و مهد کودک و فروشگاه و کافی نت داشت. توالت های آنان فرنگی بود کما اینکه در بازار و پاساژها نیز این گونه بود. در اتاق ها با کارت اعتباری باز می شد که به منزله کلید عمل می کرد. آسانسور هتل نیز به جهت امنیت با ارائه همین کارت عمل می کرد.

قبل از سفر کتاب وزارت خارجه برای مطالعه تهیه شد. این کتاب با همه شهرت و اعتباری که برای آن گفته می شد چندان راهگشا نبود.

بنای گروه بر این بود که هر شب یک جلسه تشکیل شود. این جلسات شبانه - گرچه دو شب برگزار نشد - بسیار مفید و بلکه ضروری بود. زیرا هم موجب انضباط بیشتر و هماهنگی بین اعضا می شد و هم گلایه ها و خواسته ها و هشدارها مطرح می شد و کارها بسیار هموار می گشت.

برنامه های ما دو دسته بود. یکی علمی-پژوهشی که وظیفه اصلی ما بود. دیگری فرهنگی-جامعه شناختی و تفریحی.

از همان جلسه اول قرار شد که از برنامه های صرفا تفریحی پرهیز شود و وقت گروه صرف برنامه های آموزنده و مفید گردد.

برنامه غذایی گروه هم خیلی خوب بود. نه آنچنان اعیانی بود و نه خیلی ساده. غذا از رستوران های ایرانی تهیه می شد. گاهی قورمه سبزی، قیمه، آبگوشت، چلوکباب و جوجه کباب.

صبح ها در هتل برای صبحانه انواع غذاها فراهم بود. از نان و شیرینی و کره و پنیر و مربا و چای و تخم مرغ تا پلو خورشت و میوه و هندوانه و سالاد و آمیوه

و کمپوت و....، بسیاری از غذاها و میوه‌های آنان به طبع ما سازگار نیست. مرباهای رنگارنگ و میوه‌های متنوع استوایی که برای ما خیلی جذاب نبود. یکی از دوستان معتقد بود باید تجربه دیگران را هم داشته باشیم یک روز صبح برای خودش پلو خورشت ریخت و تلاش کرد که با آرامی بخورد. اما نتوانست تمامش کند. در طول این چند روز از جاهای مختلفی دیدن کردیم:

۱. دانشگاه مالزی (university Malaysia)

در دانشگاه‌ها به مقالات ISI بسیار اهمیت می‌دهند و برای آن آموزش‌های متنوع و فراوانی به دانشجویان می‌دهند. دانشجویان به نوشتن مقالات استاندارد موظف می‌شوند. اساتید دانشگاه نیز موظف هستند که در سال دو مقاله ISI تحویل دهند. و به این ترتیب رتبه دانشگاه بالا می‌رود. ایرانیان هم از این فرصت استفاده کرده هم اعتباری برای خود و هم اعتباری برای مالزی کسب کرده‌اند. وهابیت در اینجا یک دانشگاه بین المللی تأسیس کرده و فعال است ولی به جهت این که مردم انواع ادیان را دیده‌اند این فرقه پیشرفتی ندارد. مقطع دکتری در آنجا به صورت RESEARCH یعنی پژوهشی است. و از کنکور ورودی خبری نیست.

دانشگاه UM (UNIVERSITY OF MALAYSIA) در سه مقطع کارشناسی و ارشد و دکتری دانشجو دارد.

به دانشکده مطالعات اسلامی رفتیم. این دانشگاه از دانشگاه شریف ۵۰۰ رنکینگ جلوتر است. و جزو ۲۰۷ دانشگاه برتر دنیا است. اساتید باید سالانه ۲ مقاله علمی isi بدهند تا سال ۲۰۱۵ به ۱۰۰ دانشگاه برتر ارتقا یابند. با آقای کاویانی استاد دانشکده تاریخ گفتگو کردیم.

دریافت اطلاعات علمی هیچ گونه محدودیتی ندارد. دانشگاه هزینه فراوانی در این زمینه متحمل می‌شود. کلاس‌های لیسانس تا ۱۲۰ نفر هم تشکیل می‌شود اما فوق لیسانس بسیار محدود است.

۲. دانشگاه ایستک international Islamic though and civilization

انستیتوی بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی دکتر ذکرگو یکی از اساتید آنجا می گفت: این انستیتو ۳۰ سال است که تأسیس شده است. برای آن که قدرت اجرایی داشته باشد خودش را در قالب شرکت ثبت کرده است. البته شرکا، اعضای دولت هستند.

رئیس دانشگاه پروفیسور نقیب العطاس است که چندین سال پیش از سوی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی مجلس بزرگداشتی در تهران برای او برگزار شد و کتابی در شرح حال و آثار او منتشر شد. گرایش کلی این دانشگاه در اسمش مستتر است: اندیشه و تمدن اسلامی.

سه شاخه کلی علوم شامل علوم اسلامی، تمدن اسلامی، تفکر اسلامی، در این مرکز تدریس و تحقیق می شود و فقط مقطع فوق لیسانس و دکتری دارد. از رشته های دیگری مانند اقتصاد اسلامی، سیاست اسلامی، فقه اسلامی و.. خبری نیست. غیر از ۲ الی ۳ نفر از اساتید (کلا ۱۴ نفر) همه استاد کامل و فول پروفیسور هستند. شیوه تحقیق و جهت گرایش این موسسه به بنیاد گسترده تفکر عنایت دارد تا باریک بینی تخصصی.

تعداد دانشجوی آن خیلی محدود و حدود ۲۰۰ نفر است. کلاس های کم تعداد ولی به شیوه تحقیق بنیادین خصوصا در مطالعات کلاسیک تمدن اسلامی شهرت بین المللی دارد.

دو سه سال است این دانشگاه استقلال خود را از دست داده و با دانشگاه بین المللی اسلامی یکی شده است.

حساسیت نسبت به تشیع زیاد است. به طوری که شیعه منع قانونی دارد. اگر کسی رسماً شیعه باشد در هیچ موسسه دولتی از جمله در دانشگاه نمی تواند کار کند. این دانشگاه با OIC ارتباط دارد گرایش های شیعی را خوش نمی پذیرد. امسال گروهی از دانشکده معماری آن به ایران آمده اند. و نشریه الشجرة به انگلیسی امسال isi ارزیابی شد.

تا سال گذشته این دانشگاه در ایران رسمی نبود. امسال رسمی شده است. ۴ دانشجوی ایرانی در ایستک درس می‌خوانند. و ۳۵ دانشجو در کل دانشگاه بین المللی اسلامی.

دکتر ذکرگو می‌گفت ما یک هیئت برای بازدید از تمدن ایرانی به ایران و خصوصا اصفهان فرستادیم خیلی موثر بود. زیرا ما چیزی را که در فضایش هستیم قدرش را نمی‌دانیم و نمی‌توانیم ببینیم. مثلا آن‌ها در رستوران‌های بین راهی کره و پنیر و ماست و... می‌خوردند پرسیده بودند که شما این‌ها را از کجا وارد می‌کنید مردم گفته بودند که این‌ها تولید خودمان است این‌ها تعجب کرده بودند. و گفته بودند که همین است که غرب نمی‌تواند بر شما فشار بیاورد و چیزی را نمی‌تواند بر شما تحمیل کند

دکتر امیرحسین ذکرگو استاد متخصص بین المللی هندوئیسم و بودیسم است. تدریس و کارهای قلمی او بیشتر در باب هنر مقدس است. او می‌گفت گرفتاری اصلی ما بیشتر با بت پرست‌ها نیست. با بی پرست‌ها بی‌دین‌ها است. زیرا کسانی که تجربه پرستش و معنویت را دارند و اصل آن را پذیرفته‌اند و انحراف در مصداق دارند، می‌شود با آنان حرف زد. اما آنان که اصلا پرستش و معنویت را قبول ندارند خیلی اشتراکشان با ما کم است.

آقای کاویانی یکی از اساتید ایرانی دانشگاه (um) می‌گفت که من تلاش زیادی کرده‌ام که برای آنان ثابت کنم که قرآن شیعه با قرآن سنی تفاوتی ندارد. سه قرآن چاپ ایران و قم تهیه کردم به آنان دادم و گفتم اگر یک تفاوت پیدا کنید یک سفر حج جایزه می‌دهم.

سپس دکتر علی اکبر ضیائی، متخصص واحد نسخ خطی انستیتو بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی که سرگذشت نامه ایشان در مقدمه گذشت— همان روز از ایران به مالزی و سپس به دانشگاه ایستک آمدند. در پایان جلسه آقای دکتر ذکرگو، گپی دوستانه با هم داشتیم، و CD های نسخه‌های خطی درخواستی ایشان همراه با کتاب‌های پژوهشگاه و موسسه کتابشناسی شیعه و... را به ایشان دادم، و جهت درخواست بیست نسخه خطی از دانشگاه ایستک با ایشان گفتگو کردیم که

قول مساعد دادند که هرچه زودتر پی گیری شود. گفته می شود ایشان رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی خواهند شد. گزارش کامل از نسخه های عربی و فارسی این دانشگاه را در ادامه همین مقاله به طور مبسوط خواهید خواند.

۳. کتابخانه ملی مالزی

از آنجا که هماهنگی رسمی از سوی سفارت صورت گرفته بود به استقبال ما آمدند. گویا منتظر هم شده بودند. اول ما را به یک اتاق کنفرانس بردند و یک پاور پوینت کامل از ساخت کتابخانه و تعداد اعضا و کتاب ها و... نمایش دادند و یکی از دوستان به زبان فارسی ترجمه می کرد. در ضمن بسته های هدایایی نیز شامل یک لیوان فلاکسی، یک قلم، یک دفترچه یادداشت و یک بروشور، درون یک کیف دستی کاغذی مرغوب قرار داده شده بود.

از جمله مطالب جالب آن گزارش، این بود که متوسط کتابخوانی در مالزی ۷ کتاب در سال است، و دولت تصمیم گرفته به روش چهره به چهره و خانه به خانه این رقم را بالا ببرد.

گزارش کامل از نسخه های عربی این کتابخانه در ادامه همین مقاله خواهید خواند.

۴. موزه هنرهای اسلامی

موزه هنرهای اسلامی خیلی جالب بود. در یک محوطه بسیار بزرگ حاوی چند طبقه که طبقات دوم و سوم آن موزه بود. در سالن اول آن ماکت هایی از مساجد بزرگ اسلامی در سراسر جهان ساخته بودند. از جمله مسجد الحرام، مسجد النبی و مسجد امام اصفهان، مسجد ترکیه، مسجد تاج محل و مسجد بن زائد ابوظبی، مسجد اموی دمشق، مسجد قبا مدینه و... دیگر مساجد افغانستان و هند و پاکستان.

عمده دیدنی های موزه از دو سه قرن اخیر فراهم آمده بود. و عمدتاً هم از ایران بود. با این که خودشان تأکید کرده و در بروشور این موزه نوشته بودند که

ما نخواستیم بر آثار باستانی ایران و خاور میانه متمرکز شویم از این جهت تلاش کردیم از سرزمین‌های مختلف مانند هند و چین و... آثار باستانی جمع آوری کنیم. این عبارت اعتراف بزرگی است بر این که تمرکز تاریخ تمدن در ایران و خاورمیانه است و هر کسی تلاش می‌کند موزه‌ای از آن جمع آوری کند لاجرم بر ایران و خاورمیانه متمرکز می‌شود.

یک جام آب خوری بزرگ به همراه بشقاب آن بود که بر روی آن دو بیت به زبان فارسی نوشته بود:

آبی بنوش و لعنت حق بر یزید کن ابن زیاد و شمر لعین ولید کن
اشکی بریز رحمت حق را مزید کن جان را فدای مرقد شاه شهید کن
و در پایان شعر نوشته شده بود که: «وقف خاص آل عبا صلی الله علیه وآله
سنه ۱۳۳۳».

در این موزه تجهیزات نظامی، شمشیر، دشنه، گرز، نیزه، کلاه خود، سکه و لباس‌های قدیمی، نسخ خطی، اسناد ملکیت قدیمی که عمدتاً به زبان فارسی و عربی بود، وجود داشت.

بر روی دیوار تاریخ تشکیل سرزمین فلسطین و ظلمی که بر آن شده ثبت شده بود. با این عنوان: فلسطین، تاریخ و فرهنگ فراموش شده. و نقشه‌ها بر اساس سیر تاریخی تنظیم شده بود.

کل آثار آنجا یک دهم موزه آستان قدس نمی‌شد.

۵. نماز جمعه

برای نماز جمعه به مسجد بزرگی نزدیک میدان استقلال شهر به نام مسجد نگارا رفتیم. در آنجا هم باید کفش‌های خود را در جاکفشی می‌نهادیم و به سرویس بهداشتی می‌رفتیم. خوشبختانه توالت فرنگی نبود. اما برای اول بار بود که تجربه توالت رفتن با پای برهنه را تجربه می‌کردیم.

جمعیت نمازگزار بسیار بود و مسجد بزرگ را پر کرده بود. امام جمعه تمام دو خطبه را آن هم به مدت ۲۰ دقیقه از روی متن خواند. گفته می‌شد که در همه مساجد نماز جمعه برگزار می‌شود و همین متن به صورت مشترک خوانده می‌شود. خطیب جمعه لقب الواثق بالله را برای رئیس جمهور بر شمرد و برای او دعا کرد. و ما غیر از خطبه که به عربی بود و آیات و روایات، از بقیه مطالب که به زبان مالایی خوانده می‌شد، چیزی دستگیرمان نشد.

۶. معبد بهشت و جهنم چینی‌ها (گنتینگ)

معبد بهشت و جهنم چینی‌ها هم خیلی جالب است. هم خدای یکتا را می‌پرستند و هم به این مجسمه احترام می‌کنند و هدیه و غذا و میوه برای آن می‌آورند که به راهبان می‌رسد.

در معبد بهشت و جهنم چینی‌ها چیزی که خیلی جلب توجه می‌کرد دو مجسمه بزرگ بود که چینی‌ها در مقابل آن‌ها احترام می‌کردند و مجسمه‌های کوچکتری که حاکی از عذاب‌های جهنم و نعمت‌های بهشتی است. آنچه که بسیار جلب توجه می‌کرد اعتقاد به معاد در میان آنان است. به خوبی معلوم بود که این گروه آن مجسمه‌ها را نمی‌پرستیدند. تنها احترام می‌کردند.

دوست داشتیم نسبت خدای یکتا را در نظر آنان با این خرده خداها بدانیم. و نسبت آن خداهای کوچک را با این مجسمه‌ها کشف کنیم. اما به جهت عدم تسلط بر زبان ممکن نشد. معابد هندو برخلاف بودایی‌ها خیلی کثیف است. به نظر می‌رسد که هندوها خیلی خرافاتی‌تر باشند.

در بین راه چند مجتمع بزرگ تفریحی وجود داشت که در آن انواع وسائل تفریحی و ورزشی و... دیده می‌شد. کسانی هم به پاسور بازی و قمار اشتغال داشتند.

۷. معبد هندی‌ها (bato caves)

معبد هندی‌ها «باتو کیوز bato caves» یا «غارهای باتو» مجسمه‌ای طلایی رنگ دارد با ارتفاع بسیار زیاد. گفته می‌شود سه روز در سال همه آنجا جمع می‌شوند و ریاضت‌های سختی می‌کشند و مراسمی دارند و معبد را با شیر نارگیل می‌شویند.

معبد هندوها از حیث طبیعی خیلی دیدنی و منحصر به فرد است. غار فوق العاده‌ای دارد که از مظاهر زیبای طبیعی است. گویا آتش فشانی بوده است. زیرا سمت قله کوه از درون غار شکاف بزرگی وجود داشت و قندیل‌های سنگی فراوان اطراف آن بسیار جذاب بود.

درون این غار معابد متعددی از هندوها وجود داشت و هندوها برای عبادت به آن می‌آمدند. در هر معبدی یک راهب نشسته بود که زنگ آنجا را به صدا در می‌آورد و روغن مقدس را به دست آنان می‌ریخت و خالی بر صورت آنان می‌گذاشت. وجود میمون‌های فراوان در دست و بال مردم خیلی تماشایی بود. البته کثرت تعداد میمون‌ها موجب کثیفی محل و بوی نامطبوع شده بود. ولی این میمون‌ها با مردم بسیار مأنوس بودند و از دست آنان خوراکی می‌گرفتند. کبوترهای چاهی هم بسیار بود.

گفته می‌شد که مراسم شادی و عروسی هندوها همه در معابد انجام می‌گیرد.

۸. شهر پوترا جایا Potrajaya

پوتراجایا منطقه‌ای است به قدمت ۷ سال، گفته می‌شود که مکان اولیه آن منطقه‌ای بسیار گرم و وسیع کنار کوآلا لامپور که دولت با اجرای یک طرح عظیم رودخانه‌ای مصنوعی به عمق ۱۲ متر در آن احداث کرده است. بر روی این رودخانه چندین پل به شکل پل‌های معروف جهان ساخته شده و به همان نام نامیده شده است. از جمله پل خواجو اصفهان، پل پاریس و...

در کنار ساحل این رودخانه نیز کاخ نخست وزیر مالزی به شکل مسجد تاج محل در هند ساخته شده و سالن اجلاس سران و مسجد صورتی و مسجد آهنی و بناهای بزرگ و کوچک دیگر از جمله ورزشگاه، هتل‌های ۵ ستاره و... وجود دارد. با پرداخت ۵۰ رینگت به مدت ۴۵ دقیقه سوار لنج شدیم و این رودخانه را دور زدیم. اہت و عظمت این منطقه تنها در این است که در زمان کوتاهی به مدت ۷ سال این همه بنا در آنجا ساخته شده است. که پشتکار و مهندسی و مدیریت و سرمایه آنان را ثابت می‌کند.

۹. مجتمع تجاری پتروناس (klcc)

یک مجتمع تجاری بزرگ به نام پتروناس در کنار برج‌های دوقلوی KLCC وجود داشت که در آن انواع کالاهای گران قیمت دیده می‌شود. جالب توجه این است که در قلب این مجتمع تجاری و در طبقه سوم یا چهارم یک کتابفروشی بسیار عظیم بود که مشابه آن شاید در تمام ایران وجود نداشته باشد.

۱۰. برج مخابراتی کی ال تاو

یکی از دیدنی‌های مالزی برج مخابراتی کی ال تاو است. مالزی‌ها به برج منار می‌گویند. این برج مخابراتی شبیه برج میلاد تهران است. ۴۲۱ متر ارتفاع دارد ظاهراً مشابه این برج در کشورهای مختلف موجود است.

پس از خرید بلیت به مبلغ ۳۸ رینگت (حدود ۱۲۰۰۰ تومان) با آسانسور به بالای برج رفتیم. در آنجا یک دستگاه صوتی تصویر MP۴ همراه با یک هدفون در اختیارمان گذاشتند که به زبان فارسی مناظر بالای برج را توضیح می‌داد. دورتادور برج دوازده پنجره بود که هر یک شماره‌ای داشت. راهنمای دیجیتال پشت هر پنجره توضیحات لازم را در باره مناظر شهر می‌داد.

بعد از بازدید از برج مناره به باغ وحش کوچکی که کنار آن بود رفتیم. سبحان الله! انواع مارهای رنگین، عنکبوت‌هایی به اندازه یک کف دست، قورباغه‌ای بزرگ استثنایی که مثل یک بادکنک خود را باد کرده بود، لاک‌پشت، سنجاب، موش کور، آفتاب پرست، مرغ‌های زیبا، انواع طوطی و کاسکوی سخنگو و...

۱۱. بازار چینی‌ها

بازار چینی‌ها بازار سطح پایین مالزی به شمار می‌رود و اجناس ارزان قیمت زیاد دارد، البته چانه زنی آنجا خیلی باب است. مقداری با کلاس‌تر، بزرگتر، متنوع‌تر و شلوغتر از بسیاری از بازارهای خودمان است.

یکی از دیدنی‌های درون بازار خالکوبی‌های مدرن بود. به قیمت خیلی بالا. یک نقش نسبتاً ساده آن را قیمت کردم، ۶۰۰ رینگت معادل حدود ۲۰۰،۰۰۰ تومان بود.

اهالی آن مناطق به ماساژ خیلی علاقه دارند و آن را برای رفع خستگی و درمان بسیار مفید می‌دانند. وسایل خاصی برای ماساژ وجود داشت.

دستاوردها و تجربه‌ها

ارتباط برقرار کردن با سایر ملل خیلی سخت است. نوعاً در مالزی انگلیسی می‌دانند ولی ما که زبان مالایو را ابداعی فهمیم. عربی هم رایج نیست و یکی از بزرگترین نیازهای مشهود در آنجا آشنایی به زبان انگلیسی بود. کسی می‌گفت در مدارس ابتدایی آنجا برای کودکان چهار زبان تدریس می‌شود و از دوره کودکی بچه‌ها با زبان‌های مختلف آشنا می‌شوند.

و نیز بازدید از دانشگاه به هدف تعامل مشترک بود. سرفصل‌های این تعامل مشترک عبارت‌اند از:

تبادل استاد، همایش‌های مشترک، فرصت‌های مطالعاتی برای اساتید یا دانشجویان دو مجموعه، تحقیقات مشترک.

بازدید از این مراکز چند تجربه به ارمغان می‌آورد:

۱. چگونه خود را معرفی کنیم؟
۲. چگونه اطلاعات مفیدی از مراکز بدست آوریم و با آنان به نحو مؤثری آشنا شویم،
۳. چگونه زمینه‌های همکاری و بهره‌برداری تعریف کنیم؟ هم بهره گرفتن از تجارب و امکانات آنان و هم بهره رساننده و انتقال سرمایه عظیم آموزه‌های علمی و فرهنگی به آنان،
۴. توجه به اهمیت زبان و اهمیت ترجمه آثار خود به زبان‌های زنده دنیا،
۵. اهمیت اعتماد به نفس پژوهشگران و اعتماد به دارایی‌های معرفتی خود،
۶. اهمیت تبلیغ معارف دینی در میان ملل مسلمان و غیر مسلمان.^۱

۱. بیشتر این گزارش توسط حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری، از پژوهشگاه اخلاق پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، تحریر شده بود که توسط حقیر تکمیل و تلخیص شد. از ایشان به جهت تهیه این گزارش تشکر می‌شود.

نسخه‌های خطی عربی و فارسی مالزی

کشور مالزی تا سال ۲۰۱۵م بزرگترین کشور در شرق آسیا از حیث دارا بودن نسخه خطی خواهد بود، اگرچه با وجود کشورهای پرجمعیت و با سابقه تمدنی مانند اندونزی و چین و... این امر محال به نظر برسد، اما این با وجود پیشرفت کشور مالزی در این دهه‌های اخیر دور از انتظار نیست. و برای گواه بر این ادعا پایتخت سیاسی این کشور (یعنی پوتراجایا) را می‌توان به عنوان نمونه پشتکار و پیشرفت و توسعه مثال زد.

در حال حاضر نسخه‌های خطی شناسایی شده کشور مالزی کمتر از بیست هزار نسخه خطی است، و این آمار نتیجه اطلاعات چندین دانشگاه مهم و کتابخانه‌های ملی و... این کشور است. اگرچه تناسب نسخه‌های عربی و فارسی این کشور نسبت به کل نسخه‌های خطی حدود ۱۰٪ است و اطلاعاتی که از این نسخه‌ها در فهرس آن ذکر شده، اکثراً برای یکی دو قرن اخیر بوده و از اهمیت تاریخی چندانی برخوردار نیست.

قدیمی‌ترین نسخه خطی کتابخانه ملی مالزی برای هشتصد تا هزار سال پیش - اگرچه بعید است- به خط چینی و شامل افسانه‌های چینی مثل داستان سند باد ایرانیان است.

معرفی نسخه‌های خطی فارسی و عربی دانشگاه ایستک و نسخه‌های خطی عربی کتابخانه مرکزی کوالالامپور مالزی که جمعاً نهصد و بیست و یک نسخه خطی است که در این مقاله فهرستوار و تنها به اسامی کتاب‌ها که به ترتیب فهرست اصل انگلیسی که به فارسی ترجمه شده است- اکتفا می‌شود.

الف: دانشگاه ایستک مالزی

انستیتو بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی وابسته به دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی که مخففاً دانشگاه ایستک معروف است نزدیک به چهارهزار نسخه خطی دارد و بنیانگذار این دانشگاه پروفیسور نقیب العطاس است. ارتباط نزدیکی با فضلا و دانشمندان ایران مثل دکتر مهدی محقق داشته و دارد و ایشان اهتمام خاصی به تراث خطی ایران داشته، لذا فهرس نسخه‌های خطی ایران در دانشگاه ایستک ولو در چند قفسه- به چشم می‌آید. و همین ارتباط با ایران و کشورهای عربی و ترکیه،

اهتمام ایشان را به جمع آوری نسخه‌های خطی عربی و فارسی می‌رساند، لذا از مجموع کمتر از چهار هزار نسخه خطی این دانشگاه بیش از هشتصد نسخه خطی آن عربی و فارسی است.

فهرست نسخه‌های خطی عربی و فارسی این دانشگاه در ۳ جلد به زبان انگلیسی تدوین شده است. روی جلد اول فهرست عربی دانشگاه نوشته شده که کتابخانه مؤسسه بین المللی اندیشه و تمدن اسلامی کوالالامپور به سال ۱۹۹۴ م تأسیس شد، و این فهرست توسط حاج علی بن حاج احمد در آن مؤسسه تهیه شده. و جلد اول آن شامل شصت و پنج صفحه وزیری است.

جلد اول فهرست عربی شامل ۲۶۲ نسخه عربی است که بعضی عناوین آن چهار-پنج نسخه خطی مثل دلائل الخیرات، درر الکلام، عوارف المعارف و... را داراست. جلد دوم فهرست عربی شامل سی و شش صفحه تایپ شده به همراه ده صفحه فهرست اعلام و فهارس در ابتدای آن است.

در جلد دوم فهرست عربی، یکصد و شصت و پنج نسخه خطی معرفی شده که بعضی از عنوان‌های آن، دوسه نسخه خطی دارد، مثل صحیفه کامله سجادیه، شرح المختصر، شرح المطول و...

و نیز فهرست نسخه‌های خطی فارسی دانشگاه ایستک که توسط حاج علی بن حاج احمد در ۸۶ صفحه وزیری تدوین شده است، شامل سیصد و نود نسخه خطی فارسی است که بعضاً از يك عنوان سه تا پنج نسخه خطی مثل دیوان حافظ و صائب و گلستان و مثنوی را شامل می‌شود.

اینک فهرست نامگوی نسخه‌های خطی و عربی جلد اول و دوم و فهرست نامگوی نسخه‌های فارسی این دانشگاه که به فارسی ترجمه شده است در اختیار خوانندگان قرار می‌گیرد.^۱

۱. ترجمه اسامی کتاب‌های فهرست (عربی و فارسی) دانشگاه ایستک توسط فهرست‌گار خبیر و فاضل جناب آقای حسین متقی (زید عزه) انجام شده است که سعیشان مشکور باد.

CATALOGUE
OF
ARABIC MANUSCRIPTS IN THE LIBRARY OF
THE INTERNATIONAL INSTITUTE OF ISLAMIC
THOUGHT AND CIVILIZATION

Volume 1

Prepared by
Haji Ali bin Haji Ahmad

Computer Technical Assistant : Zainiah bte Hj. Mohd Sood
Printing Assistant : Munsid bin Othman

The Library
The International Institute of Islamic Thought and Civilization

1994

فهرست عناوین جلد اول فهرست نسخه‌های خطی عربی دانشگاه ایستک

۱. اذکار، ص ۵۷	۲۶. تفسیر قرآن، ص ۱
۲. عجاجة الذرنية، ص ۴۸	۲۷-۳۱. دلائل الخیرات، ص ۱، ۴، ۱۲،
۳. آمال، ص ۴۴	۱۳، ۲۱
۴. انوار الالهية، ص ۵۱	۳۲. دقائق الاخبار، ص ۴۵
۵ و ۶. انوار التنزیل، ص ۱۵، ۴۹	۳۳. رسالة عمل الاسطرلاب (در بندی)،
۷. مجموعه‌ای در منطق، ص ۲	ص ۶۱
۸ و ۹. مجموعه‌ای در شعر، ص ۱۳، ۱۹	۳۴. فرهنگ اصطلاحات حدیثی، ص ۳۴
۱۰. اربعین فی اصول الدین، ص ۳۰	۳۵. دیوان ابن الفارض، ص ۴۶
۱۱. اربعین حدیث، ص ۱	۳۶. دیوان حضرت علی (ع)، ص ۱۹
۱۲. کشف الاسرار (آصف بن...)، ص ۶۱	۳۷. دیوان المتنبی، ص ۵
۱۳. الاشباه والنظائر، ص ۲۶	۳۸. دعاء السیفی، ص ۵۸
۱۴. اسماء خدا (سهروردی)، ص ۲۸	۳۹-۴۱. درر الحکام، ص ۸، ۳۲، ۳۹
۱۵-۱۷. عوارف المعارف، ص ۶، ۱۸، ۳۰	۴۲. درة النحویة، ص ۵۰
۱۸. عون الحکام، ۱۶	۴۳. فرائض السراجیة، ص ۳۵
۱۹. بدء الأمالی، ص ۲۴	۴۴. فتاوی ابن نجیم، ۲۳
۲۰. بیان اسماء الأولیاء، ص ۵۸	۴۵. فوائد المنتخبات، ص ۴
۲۱. بیان مشکلات، ص ۴۷	۴۶. علم الصرف، ص ۱۴
۲۲. بیاض، ص ۱۳	۴۷. فروق، ص ۶
۲۳. کتاب فقه مالکی، ص ۴	۴۸. شات السرور فی شرح الشذور، ص ؟
۲۴. کتاب دعا، ص ۱۱.	۴۹. غنیة المتعلی، ص ۴۶
۲۵. اشعار عربی، ص ۴۴	۵۰. حدیقة (حدائق) الندیة، ص ۵۹

٥١. حدائق الدقائق، ص ٤٤
٥٢. الحاشية على حاشية الخيالي، ص ١٧
٥٣. حاشية على المطول، ص ٢٧
٥٤. حاشية على شرح عقائد النسفية، ص ٣٥
٥٥. حاشية على شرح هداية الحكمة، ص ٥٤
٥٦. حاشية على شرح المطالع، ص ٦٠
٥٧. حاشية على تهذيب المنطق، ص ٢
٥٨. حاشية البيضاوى، ص ٣٢
٥٩. حياة الحيوان، ص ٢٨
٦٠. الهداية في شرح الجزرية، ص ٧
٦١. حكايات ذكر الموت، ص ٥٨
٦٢. حكايات سندباد، ص ٥٨
٦٣. حلية الابرار في شعار الاحرار، ص ٨
٦٤. الهداية في اصول الدين، ص ٩
٦٥. حرز الاماني، ص ٢٣
٦٦. حرز الثمين، ص ٢٩
٦٧. الحصن الحصين، ص ٨، ٤٣
- ٦٨-٧٥. قرآن كريم، ص ٣، ٥، ١١، ١٥، ١٨، ٢٠، ٢٢، ٥٢
٧٦. الحجب، ص ٤٣
٧٧. [رساله‌ای از ابن عربی]، ص ٤٣
٧٨. الافتتاح في شرح المصباح، ص ٤٥
٧٩. إكمال المعلم، ص ٣٠
٨٠. الهام القدس، ص ٦
٨١. الاصافي في احكام الاوقاف، ص ٧
٨٢. الاصباح في شرح المصباح، ص ٣٤
٨٣. اثبات الهدى، ص ٥١
٨٤. الاتقان، ص ٣
٨٥. ايضاح المقاصد، ص ٢٤
٨٦. اظهار الاسرار، ص ٥٦
٨٧. جليات الكرب، ص ٥٨
٨٨. جامع الفتاوى، ص ٦٠
٨٩. جامع الصغير، ص ١٦
٩٠. جامع الصحيح، ص ١٥
٩١. جمع الوسائل، ص ١٠
٩٢. جواهر الفقه، ص ١٧
٩٣. الجواهر المكملات، ص ٣٦
٩٤. جواهر القلمية، ص ٥٠
٩٥. الجواهرات النيرة، ص ٤٦
٩٦. كنز الدقائق، ص ٥٦
٩٧. كنز الوصول، ص ٥١
٩٨. كشف الاسرار، ص ٦١
٩٩. كشف الكروب، ص ٥٠
١٠٠. كثير المعاني، ص ١٨
١٠١. الكواكب الدرى، ص ٥٠
١٠٢. الكواكب الدرارى، ص ٢٩
١٠٣. خمسون فريضة، ص ٥٧
١٠٤. خريدة العجائب، ص ١
١٠٥. الختائى على مختصر تفتازانى، ص ٩
١٠٦. خطبة الاستسقاء، ص ٥٨

١٠٧. كفاية الشعبي، ص ٣٣
١٠٨. اللطائف الالهية، ص ٥١
١٠٩. لوعة نكت (?)، ص ٤٨
١١٠. الولؤ التنظيم، ص ٥٧
١١١. مفاتيح الجنان (بروسوى)، ص ٥٣
١١٢. المفاتيح في شرح المصاييح، ص ٢٩
١١٣. مجمع المبارك، ص ٥١
- ١١٤-١١٦. مجموعة، ص ٤٤، ٤٧، ٥٧
١١٧. المجالس السنانيات الكبيرة، ص ٥٣
١١٨. مجموعة نفيس، ص ٣٦
١١٩. مجمع الضمنات في الفروع، ص ٨
- ١٢٠-١٢٣. مجموعة، ص ٧، ١٢، ٤٧، ٥٠
١٢٤. مجموعة نصاب، ص ٢٥
١٢٥. مجموعة ميراث العارفين، ص ٤٣
١٢٦. مجالس، ص ٢٧
١٢٧. مجموعة شرح تهذيب المنطق، ص ٤١
١٢٨. مجموعة رسالة لفظ الجواهر، ص ٣٨
١٢٩. مجمع البحرين، ص ١٤
١٣٠. ملحمة اشمردمية (?)، ص ٥٧
١٣١. مناجات، ص ٥٨
١٣٢. مناجات امام شافعى، ص ٥٨
١٣٣. مناقب الامام الاعظم، ص ١١
١٣٤. المقاصد المحصنة، ص ٥٢
١٣٥. المقالة في أصول الفقه، ص ٢١
١٣٦. مقامات الحريرى، ص ١
١٣٧. مراحب النظام، ص ٤٦
١٣٨. مراح الارواح، ص ٤٢
١٣٩. مشارق الانوار النبوية، ص ٧
١٤٠. مصاييح السنة، ص ٥٢
- ١٤١-١٤٢. مطالع المسرات، ص ٣٨، ٥٥
١٤٣. المواعظ والاعتبار، ص ٥٤
- ١٤٤ و ١٤٥. مفتاح العلوم، ص ١٦، ٥٢
١٤٦. منهاج العابدين، ص ٦١
١٤٧. مرز الثمين للحصن الحصين؟، ص ٣٢
١٤٨. المصباح في شرح المفتاح، ص ٢٩
- ١٤٩ و ١٥٠. مشكاة المصاييح، ص ٢، ٣٧
١٥١. معدل الصلاة، ص ٥٧
١٥٢. المفصل في سمعة العرب (?)، ص ٥٥
١٥٣. مغنى اللبيب، ص ١٠
١٥٤. التجربات، ص ١٧
١٥٥. المفصل، ص ٨
١٥٦. مخمسات شيخ عبدالقدير، ص ٢٤
- ١٥٧ و ١٥٨. مختصر القدورى، ص ٧، ٩
١٥٩. مختصر المنطق، ص ٤٥
١٦٠. ملتقى الابجر، ص ٤٩
١٦١. معرب العوامل، ص ؟
١٦٢. المسند الصحيح، ص ٦
١٦٣. النفحات الربانية، ص ٥٠
١٦٤. نهاية العقول، ص ١٠
١٦٥. النجوم الزاهرة، ص ٢٢
١٦٦. نخبة الفكر في مصطلح الاثر، ص ١١
١٦٧. نور الاضائي (?)، ص ٣

١٦٨. جزء سورة، ص ١٤
 ١٦٩. پنج سوره و ادعيه، ص ٥٣
 ١٧٠. قصائد عربي، ص ١١
 ١٧١. قصيدة، ص ٤٤
 ١٧٢. قصيدة بانث سعاد، ص ٦١
 ١٧٣ و ١٧٤. القدوري، ص ٢، ٢٣
 ١٧٥. ربيع الانوار، ص ٢١
 ١٧٦. رسالة عمل الاسطرلاب، ص ٦١
 ١٧٧. رسالة في عروض، ص ٤٤
 ١٧٨. رسالة في بيان عدد اقاليم الدنيا، ص ٥٨
 ١٧٩. رسالة في بيان اثبات الوحدة، ص ٥٨.
 ١٨٠. رسالة في الحساب، ص ٤١
 ١٨١. رسالة في التجويد، ص ٥٩
 ١٨٢. رسالة في كلمات الكفر، ص ٤٨
 ١٨٣. رسالة في المنطق، ص ٤١
 ١٨٤. رسالة في جهة الوحدة، ص ٤١
 ١٨٥. رسالة لفظ الجواهر، ص ٣٨
 ١٨٦. رسالة مخارج الحروف، ص ٥٩
 ١٨٧. رسالة ميزان حق الاقوال، ص ٥٨
 ١٨٨. رسالة شيخ رسلان، ص ٤٣
 ١٨٩. رسالة العقائد، ص ٤٨
 ١٩٠. رسالة الامام، ص ٤٧
 ١٩١. رسالة الصاب، ص ٤٧
 ١٩٢. رسالة صيقل الصدور، ص ٥١
 ١٩٣. رسالة السور، ص ٤٨
 ١٩٤. رياض الصالحين، ص ١٥
 ١٩٥. صحيفة زين العابدين (ع)، ص ١١
 ١٩٦. صحيفة كاملة [سجادية]، ص ١٢
 ١٩٧. سواد الاعظم، ص ٤٧
 ١٩٨. السير والسلوك (الصوفي القديرى، ص ٣١
 ١٩٩. شرح أدب المناظرة، ص ٤١
 ٢٠٠. شرح گلستان، ص ٤٥
 ٢٠١. شرح خلاصة الحساب، ص ٤١
 ٢٠٢. شرح منار الانوار، ص ٥٦
 ٢٠٣. شرح مطالع الانوار، ص ٣٩
 ٢٠٤. شرح ملتقى الابجر، ص ٣٣
 ٢٠٥. شرح مختصر المحمدية، ص ٥٧
 ٢٠٦. شرح تهذيب المنطق والكلام، ص ٤١
 ٢٠٧. شرح العقائد، ص ٤٨
 ٢٠٨. شرح ديباجة للوافية، ص ٤٤
 ٢٠٩. شرح ديوان الفارض، ص ٢٦
 ٢١٠. شرح در اليتيم، ص ٤٧
 ٢١١. شرح الفرائض، ص ٤٤
 ٢١٢ و ٢١٣. شرح فقه الاخبار، ص ٥٩، ٢١
 ٢١٤. شرح فصوص الحكم، ص ٣٠
 ٢١٥. شرح لإله على الإله، ص ٤٧
 ٢١٦ و ٢١٧. شرح مجمع البحرين، ص ٤٠، ٥٢
 ٢١٨. شرح منازل السائرين، ص ٤٠

٢١٩. شرح مفتاح العلوم، ص ٤٩
 ٢٢٠. شرح منهاج الطالبين، ص ٦١
 ٢٢١. شرح معدل الصلاة، ص ١٠
 ٢٢٢. شرح قصيدة البردة، ص ٣٢
 ٢٢٣. شرح قسم الثالث من مفتاح العلوم، ص ٤٠
 ٢٢٤. شرح القسطاس في المنطق، ص ٣٣
 ٢٢٥. شرح الشافية، ص ٤٤
 ٢٢٦. شرح الصدور في شرح حال الموتى في القبور، ص ١٧
 ٢٢٧. شرح الارجوزة، ص ١٠
 ٢٢٨. الشفاء بتعريف حقوق المصطفى، ص ٢
 ٢٢٩. شعرات الاسلام [= ركون الاسلام؟]، ص ٣٧
 ٢٣٠. سلك العين، ص ٥٨
 ٢٣١ و ٢٣٢. سراج القلوب، ص ٣٢، ٤٧
 ٢٣٣. سبحة العشاق، ص ٥٧
 ٢٣٤. سورة قاف، ص ١٤
 ٢٣٥. سورة يس، ص ٢٢
 ٢٣٦. تذكرة الاخوان، ص ٥٧
 ٢٣٧. تفسير أبي السعود، ص ١٩
 ٢٣٨. تفسير الجلالين، ص ٥٦
 ٢٣٩. تفسير روح البيان، ص ٥٥
 ٢٤٠ و ٢٤١. تحبير التيسير، ص ١٨، ٢٤
 ٢٤٢. تحرير قول الانضاع (?)، ص ٣٦
 ٢٤٣. تاج اللغة، ص ٢٨
 ٢٤٤. تجويد الفاتحة، ص ٥٧
 ٢٤٥. تجويد العمرية، ص ٥٩
 ٢٤٦. تخميس البردة، ص ٥٨
 ٢٤٧. تخميس المنفرجة، ص ٢٧
 ٢٤٨. التلويح في كشف حقائق...، ص ٤٩
 ٢٤٩. تنبيه المقترين، ص ٢٨
 ٢٥٠. ترتيب زيبا، ص ٣١
 ٢٥١. تسديس القصيدة البردة، ص ٤٨
 ٢٥٢. توضيح الاسرار، ص ٩
 ٢٥٣. تيسير المقاصد، ص ٢٨
 ٢٥٤. انموذج، ص ٣٩
 ٢٥٥. عنوان الشرف، ص ٢٧
 ٢٥٦. عيون التفاسير، ص ٣٤
 ٢٥٧. واقعات المفتين، ص ١٧
 ٢٥٨. الوسائل الى معرفة الاوائل، ص ٣٧
 ٢٥٩. الضوء، ص ١٦
 ٢٦٠. ضوء الامالي، ص ٦٠
 ٢٦١. ضوء المعاني، ص ٣٣
 ٢٦٢. ضياء المعنوية، ص ٩
 ٢٦٣. زبدة الواعظين، ص ٣١

فهرست عناوین جلد دوم (فهرست نسخه‌های خطی دانشگاه ایستک)

۱. شرح الفقه الأكبر، ص ۲۸
۲. الرسالة الشمسية، ص ۳۲
۳. فقه حنفی، ص ۳۱
۴. الکافی فی علم العروض والقوافی، ص ۳۴
۵. بیان عقیده الاصول، ص ۳۶
۶. الشجرة النعمانية، ص ۱۹
۷. فقه (غصب)، ص ۳۴
- ۸ و ۹. نکت علی مقدمة المسمى بقطر الندی، ص ۳۳، ۳۴
۱۰. اکسیر العبادة فی اسرار الشهادة، ص ۳۵
۱۱. المختصر الأنموذج فی النحو، ص ۳۳
۱۲. العوامل المائة للجرجانی، ص ۲۴
۱۳. البانی، ص ۱۹
- ۱۴ و ۱۵. الطريقة المحمدية، ص ۲۲، ۲۰
۱۶. معدل الصلاة، ص ۲۹
۱۷. مجموعه‌ای کلامی (۳ رساله) و شرح آن‌ها، ص ۲۶
۱۸. شرح الايساغوجی = شرح الفناری، ص ۲۶
۱۹. شرح عقائد النسفی، ص ۳۰
۲۰. شرح العقائد العضدية، ص ۲۶
۲۱. شرح الرسالة الشمسية، ص ۲۸
۲۲. الفیة فی اصول الحديث، ص ۲۰
۲۳. العوامل فی النحو، ص ۳۵
۲۴. الدر المختصر، ص ۲۶
۲۵. الفن الثالث من شرح الهداية، ص ۳۶
۲۶. الفوائد السراجية، ص ۲۰
۲۷. الفوائد الضيائية، ص ۳۵
۲۸. الفوائد الصمدية، ص ۳۳
۲۹. فقه شرح مطالع (?)، ص ۳۵
۳۰. فقه حنفی (پراکنده‌هایی از...)، ص ۲۲
۳۱. الجامع الصحيح، ص ۱۷
۳۲. خلق المواضع المغلقة (?)، ص ۲۱
۳۳. شریعت حنفی، ص ۲۰
۳۴. الحاشية الجديدة علی شرح مختصر المنتهی، ص ۲۷
۳۵. حاشية علی البيضاوی، ص ۲۳
۳۶. حاشية کوچک بأعمال (?)، ص ۳۴
۳۷. حاشية ملا عبدالله، ص ۳۶
۳۸. حاشية الخلخالی، ص ۲۷
۳۹. حاشية خیالی چلبی، ص ۱۹
۴۰. رسالة زيارة القبور، ص ۳۱
۴۱. مجموعه‌ای در ستاره شناسی، ص ۱۰
۴۲. نسخه‌ای در ستاره شناسی، ص ۱۲
۴۳. جامع الفصولین، ص ۱۵
۴۴. جواهر الفرائد، ص ۲۴

۴۵. شرح فرائض سجاوندی للجرجانی، ص ۲۱
۷۱. المتعلقة على شرح الكافية لميرزا جان، ص ۲۲
۴۶. كنز العمال، ص ۱
۷۲. مشكاة الأنوار...، ص ۲۳
۴۷. خلخالی علی ملا جلال، ص ۲۷
۷۳. ميزان المقادير الشرعية، ص ۳۵
۴۸. شرح العقائد النسفية للفتازانی، ص ۲۶
۷۴. مغنی الطلاب، ص ۲۵
۴۹. لغات فارسيه و تركيه، ص ۱۹
۷۵. المغنی في شرح الموجز، ص ۳۳
۵۰. معالم الدين وملاذ المجتهدين، ص ۳۴
۷۶. المواهب الفتحية، ص ۱۹
۵۱. المعارف المحمدية، ص ۳۵
۷۷. شرح الهداية الاثرية، ص ۳۶
۵۲. مجموعة فقهي (۳ رساله)، ص ۲۳
۷۸. مختصر المفيد، ص ۲۴
۵۳. المفاتيح الدرية، ص ۲۲
۷۹. مختصر المنتهى، ص ۲۷
۵۴. مجموعه‌ای در كلام (مقدماتی) و...، ص ۳۲
۸۰. ملتی الابجر، ص ۸
- ۵۵-۵۹. مجموعة، ص ۳، ۷، ۲۴، ۳۰، ۳۱
۸۱. منية المصلی وغنية المبتلى، ص ۲۵
۶۰. مجموعه‌ای از مرعشی، ص ۲۸
۸۲. المقدمة الجزرية في علم التجويد، ص ۲۴
۶۱. مجموعه‌ای از مغرب، ص ۲۰
۸۳. خصائص النسائی في فضل اميرالمؤمنين علی ابن أبي طالب، ص ۲
۶۲. مجموعة... حاشية شرح المقاصد، ص ۳۲
۸۴. نکتة علی مقدمة المسمى في قطر الندى، ص ۳۴
۶۳. مجموعة... رسالة في علم التصوف، ص ۳۲
۸۵. کتابي در ستاره شناسی به فارسی، ص ۳۳
۶۴. مراقی (? الفلاح، ص ۱۹
۸۶. كلا (? الشريك التحرير (?، ص ۲۵
۶۵. مصابيح السنة، ص ۲۸
۸۷. القاموس المحيط، ص ۲۳
۶۶. مشارع الانوار النبوية، ص ۳۲
۸۸. قوة کمال علی الخيالی علی العقائد النسفية، ص ۲۹
۶۷. مطالب المصلی، ص ۱۸
۸۹. قول اختر (? العلماء، ص ۲۲
۶۸. مواليد النبي (ص)، ص ۱۹
- ۹۰-۹۴. القرآن الكريم، ص ۱، ۲۳، ۳۳، ۳۴، ۳۵
۶۹. منهاج العابدين، ص ۲۵
۷۰. منهاج القويم، ص ۳۳

٩٥. الرسائل، ص ٣٤
٩٦. الروضة البهية في شرح اللمعة...، ص ٣٤
٩٧. الرسالة المنيرة، ص ١٨
٩٨. الرسالة الشمسية، ص ٣٢
٩٩. شرح صدر الشريعة الثاني على وقاية الرواية، ص ٢١
١٠٠. سفينة، ص ٣٦
١٠١. سفينة الفتاوى، ص ٢١
١٠٢. صفوة المنقولات في شروط الصلاة، ص ٢٦
- ١٠٣ و ١٠٤. صحيفة كاملة، ص ٣٢، ٣٥
١٠٥. صحيح البخارى (ج ٢)، ص ٢٣
١٠٦. بخشى از مطول (شاید) متن از سكاكى، ص ٣٣
١٠٧. سؤلات الواردة على الشمسية، ص ٢٨
١٠٨. الانوار (فقه حنفى)، ص ٢٩
١٠٩. صراط انبياء، ص ١٥
١١٠. شمس المعارف ولطائف العوارف، ص ٩
١١١. شرح العقائد العضية، ص ٢٩
١١٢. شرح العقائد العضية للايجى (!؟)، ص ٢٦
١١٣. شرح العقائد النسفية، ص ٢٩
١١٤. شرح العقائد الوسطى، ص ١٩
- ١١٥ و ١١٦. شرح الفقه الاكبر، ص ٦، ٢٨
١١٧. شرح حصن الحصين...، ص ٥
١١٨. شرح المعلقات السبع، ص ٨
- ١١٩-١٢١. الشرح المختصر، ص ٣٠، ٢٩، ٢٦
- ١٢٢-١٢٤. الشرح المطول، ص ٢٢، ٢٣، ٢٧
١٢٥. شرح الوقاية لابن المالك، ص ٢١
١٢٦. شرح الرسالة الشمسية، ص ٢٨
١٢٧. شرح حكمة العين، ص ٦
١٢٨. شرح كتاب العوامل، ص ٣٦
١٢٩. شرح كتاب الفقه الاكبر، ص ٢٥
١٣٠. شرح المقصود في الصرف، ص ٣٦
١٣١. شرح مراح الارواح، ص ٣٢
١٣٢. شرح قصيدة البردة، ص ١٨
١٣٣. شرح رسالة محمود... شهرى (?). ص ٢٠
١٣٤. شرح تلخيص المفتاح...، ص ٩
١٣٥. الشفا لابن سينا، ص ٢٧
- ١٣٦ و ١٣٧. الشفا في تعريف حقوق المصطفى، ص ٢٥، ٣٠
١٣٨. مجموعه‌اى شيعى در ادعيه...، ص ٣٥
١٣٩. رساله كوچكى به تركى عثمانى، ص ١٤
١٤٠. شذور الذهب في معرفة كلام العرب، ص ٣٢
١٤١. [تذکره‌اى در شرح احوال دانشمندان و...] از قرن دهم، ص ٢٢
١٤٢. تذكرة زين العابدين، ص ٣٤

۱۴۳. تفسیر القرآن، ص ۱۶
۱۴۴. شرح العقائد النسفية للفتازانی، ص ۲۵
۱۴۵. تحرير القواعد المنطقية، ص ۲۹
- ۱۴۶ و ۱۴۷. تلخیص المفتاح، ص ۲۴، ۲۶
۱۴۸. تعليم المتعلم، ص ۳۱
۱۴۹. التلويح الی كشف حقائق التنقيح، ص ۷
۱۵۰. التنبهات العلية إلى وظائف...، ص ۳۴
۱۵۱. التقويم القمري، ص ۳۲
۱۵۲. التعريفات، ص ۲۷
- ۱۵۳ و ۱۵۴. الطريقة المحمدية، ص ۲۰، ۲۲
۱۵۵. الطريقة المحمدية والصراف الاحمدية، ص ۳۰
۱۵۶. التصورات، ص ۲۸
۱۵۷. التوضيح والتلويح، ص ۲۸
۱۵۸. رساله‌ای در فقه حنفی (?)، ص ۲۲
۱۵۹. شرح رساله‌ای در فقه حنفی (?)، ص ۳۱
۱۶۰. بخشی از رساله‌ای در فقه حنفی (?)، ص ۳۰
۱۶۱. قطعه‌ای از کتابی در فقه حنفی (?)، ص ۲۰
۱۶۲. مجموعه‌ای شامل سه رساله در علم منطق، ص ۱۸
۱۶۳. یک متن ناشناخته (?)، ص ۳۳
۱۶۴. یک متن ناشناخته در فلسفه (?)، ص ۳۶
۱۶۵. مجموعه‌ای مهم چاپ نشده شامل چهار رساله...، ص ۳

فهرست عناوین نسخه‌های خطی فارسی دانشگاه ایستک

۱. عددین و متحابین، ص ۲۱
۲. ادعیه، ص ۷۸
۳. افسانه پسر تاجر، ص ۵۴
۴. احسن الحکایات، ص ۴۳
۵. اخبارنامه، ص ۶۴
۶. اخلاق محسنی، ص ۱۹
۷. اخلاق ناصری، ص ۹
۸. خواص و منافع اسماء الله تعالی، ص ۵۰
۹. انیس الشعراء، ص ۵۷
۱۰. انجمن آرزو، ص ۷۹
۱۱. انوار حکمت، ص ۳۸
۱۲. انوار...، ص ۷۸
۱۳. عقائد الباقری (اعتقادات مجلسی)، ص ۳۶
۱۴. اقوال حکمت، ص ۳۸
۱۵. اشعار عربی، ص ۳۶

۱۶. أشعة اللمعات، ص ۶۶
۱۷. اسناد شمائل نامه، ص ۵۵
۱۸. اسرار قاسمی، ص ۸۱
۱۹. اسرار الاحکام، ص ۸۳
۲۰. اسرار حروف التهجی، ص ۸۱
۲۱. اسرار الجفری، ص ۷۸
۲۲. آتشکده آذر، ص ۱۰
- ۲۳ و ۲۴. اوصاف الأشراف، ص ۲، ۷۰
۲۵. بهار دانش، ص ۸
- ۲۶ و ۲۷. بهارستان، ص ۱۷، ۷۵
۲۸. بحر هدایت، ص ۸۱
۲۹. بانی، ص ۷۹
۳۰. باقر (?) الانوار [بجار الانوار؟]
۳۱. برائات النجاة (?) در مناقب امیر المؤمنین (ع)، ص ۴۵
۳۲. برسم الخزانة المعمورة نعمان السرداری (!!!)، ص ۷۹
- ۳۳ و ۳۴. بیاض، ص ۷، ۳۵
۳۵. بیاض ربیعات، ص ۲۱
۳۶. بیت الاسلام، ص ۳۲
۳۷. بهجة التواریخ، ص ۴۸
۳۸. بسر نامه (عطاری)، ص ۵۴
۳۹. بیسما پروا (ترجمه هفتمین کتاب هندی...)، ص ۵۰
۴۰. کتابی در خوشنویسی و آداب خط (?)، ۲۶
۴۱. کتابی در صرف و نحو عربی (گرامر عربی)، ص ۲۰
- ۴۲ و ۴۳. برهان قاطع، ص ۳۴، ۴۵
- ۴۴-۴۶. بوستان (سعدی)، ص ۱، ۱۱، ۲۰
۴۷. چهار باب سنت، ص ۱۴
۴۸. چهل حدیث نبوی، ص ۲۰
۴۹. دهان زخم، ص ۷۹
۵۰. دانشنامه جهان، ص ۷۴
۵۱. دقائق الانشاء، ص ۱۲
۵۲. در علم رگ و کک (?)، ص ۷۷
۵۳. در علم سانگیت (?)، ص ۸۲
۵۴. در جواب نثر ظهوری، ص ۸۰
۵۵. در تحریر مفردات قرآن، ص ۳۹
۵۶. داستان امیر حمزه، ص ۲۴
۵۷. داستان دولرانی و خضر، ص ۲۵
۵۸. دیوان (اختر انصاری دهلوی)، ص ۷۹
۵۹. دیوان ابوالفرخ رونی، ص ۴۸
۶۰. دیوان احمدی، ص ۱۶
۶۱. دیوان اختر، ص ۸۰
۶۲. دیوان امیر، ص ۲۲
۶۳. دیوان اصغر، ص ۸۰
۶۴. دیوان اسیر، ص ۸
۶۵. دیوان عسکری، ص ۶
۶۶. دیوان آزاد، ص ۳۴
۶۷. دیوان اعظم، ص ۷۸
۶۸. دیوان اظفری، ص ۸۱

۶۹. دیوان فائض، ص ۷۰
 ۷۰. دیوان فریق، ص ۸۱
 ۷۱. دیوان فغانی، ص ۸۰
 ۷۲. دیوان غنی، ص ۱۹
 ۷۳. دیوان گویا، ص ۷۸
 ۷۴-۷۸. دیوان حافظ، ص ۳، ۵، ۱۰، ۱۱، ۳۵
 ۷۹ و ۸۰. دیوان حسن دهلوی، ص ۱۳، ۳۱
 ۸۱ و ۸۲. دیوان هلالی، ص ۷۴، ۷۹
 ۸۳ و ۸۴. دیوان جامی، ص ۱۴، ۲۶
 ۸۵. دیوان کمال خجندی، ص ۶۷
 ۸۶. دیوان خواجه آصفی، ص ۹
 ۸۷. دیوان خواجه سیر درد، ص ۳۰
 ۸۸. دیوان خاقانی، ص ۲۴
 ۸۹. دیوان مغربی، ص ۲۲
 ۹۰. دیوان مخفی، ص ۵۸
 ۹۱. دیوان موجود، ص ۸۱
 ۹۲. دیوان میرزا قتیل، ص ۲۳
 ۹۳. دیوان محتشم، ص ۶۸
 ۹۴. دیوان ناصرعلی سرهندی، ص ۲۲
 ۹۵. دیوان راجو، ص ۹
 ۹۶-۹۸. دیوان صائب، ص ۱۱، ۱۸، ۱۹
 ۹۹. دیوان سلمان، ص ۴۰
 ۱۰۰. دیوان شاهی، ص ۱۷
 ۱۰۱. دیوان شوکت بخاری، ص ۱۴
 ۱۰۲. دیوان ثالث واجد علی شاه اختر، ص ۷۸
 ۱۰۳ و ۱۰۴. دیوان عرفی، ص ۱۳، ۲۰
 ۱۰۵. دیوان وهبی، ص ۱۰
 ۱۰۶. دعای جوف اللیل، ص ۸۱
 ۱۰۷. دعای صباح، ص ۳۵
 ۱۰۸. دولهان (?) از واجد علی شاه اختر، ص ۸۱
 ۱۰۹. درّ المجالس، ص ۵۷
 ۱۱۰. فرس نامه، ص ۵۱
 ۱۱۱. فتوح الحرمین، ص ۴۸
 ۱۱۲. گایاماها تیم (ترجمه از هندی؟)، ص ۴۹
 ۱۱۳. غرائب اللغات، ص ۷۴
 ۱۱۴. غزلیات احمد جام، ص ۱
 ۱۱۵-۱۱۹. گلستان (سعدی)، ص ۱۸، ۲۵، ۴۶، ۴۷، ۷۶
 ۱۲۰ و ۱۲۱. گلشن راز، ص ۴۴، ۷۱
 ۱۲۲. گلزار ابراهیم، ص ۲۳
 ۱۲۳. حدیث قدسی، ص ۳۰
 ۱۲۴. هفت بند در شأن مشکل گشا، ص ۳۶
 ۱۲۵. الحجّ والعمرة، ص ۵۳
 ۱۲۶. حمله حیدری (بازل)، ص ۴۵
 ۱۲۷. حاصل سکاکی، ص ۶۳
 ۱۲۸. حیرة القصة، ص ۷۳
 ۱۲۹. هدایة المولى العلی، ص ۳۷

۱۳۰. حکایات عروسی خدیجہ خاتون
با حضرت رسالت (ص)، ص ۵۰
۱۳۱. حلیۃ المتّقین، ص ۳۴
۱۳۲. شاعران ہندی، ص ۳۶
۱۳۳. افادۃ المعنی، ص ۵۱
۱۳۴. ایمان، ص ۸۲
۱۳۵. کتاب الایساغوجی، ص ۵۵
۱۳۶. انشای سید سبحان صاحب
بلگرامی، ص ۵
۱۳۷. انشای الفت، ص ۲۸
۱۳۸. انتخاب مثنوی مولوی، ص ۳۱
۱۳۹. انتخاب دیوان شمس تبریزی، ص ۲۶
۱۴۰. اقبال نامہ جہانگیری، ص ۷
۱۴۱. اصطلاحات الصوفیۃ، ص ۲
۱۴۲. عیار دانش، ص ۱۶
۱۴۳. جفر جامع (القیدی اللہوری)،
ص ۷۰
۱۴۴. جامع اغذیہ مفردہ و مرکبہ، ص ۱۵
۱۴۵. جام جم، ص ۳
۱۴۶. جامع التواریخ (فقیر محمّد)، ص ۲۹
۱۴۷. کلام اعظم، ص ۷۸
۱۴۸. کلام مرغوب، ص ۸۰
۱۴۹. کلان اصغر، ص ۷۹
۱۵۰. الكنز والرموز، ص ۶۲
۱۵۱. کنز المراثی، ص ۱۶
۱۵۲. کریمیا، ص ۵۸
۱۵۳. کشکول (از؟)، ص ۸۰
۱۵۴. کشکول (از افتخار علی)، ص ۵
۱۵۵. خمسہ امیر خسرو، ص ۲۱
۱۵۶. خمسہ نظامی، ص ۴۳
۱۵۷. خندہ ریزی غنچہ مقصود...، ص ۵۴
۱۵۸. خلاصہ احوال ممتاز محل، ص ۸۰
۱۵۹. خسرو و شیرین، ص ۲
۱۶۰. کفر و ایمان، ص ۷۹
۱۶۱. کلیّات (اختر)، ص ۸۲
- ۱۶۲ و ۱۶۳. کلیّات انوری، ص ۲۷، ۶۳
۱۶۴. کلیّات اوحدی، ص ۶۸
۱۶۵. کلیّات جامی، ص ۵۲
۱۶۶. کلیّات نعمت اللہ ولی، ص ۴۴
۱۶۷. کلیّات سعدی، ص ۱۱
۱۶۸. کلیّات عرفی، ص ۲۴، ۳۴
۱۶۹. کلیّات واقف لاهوری، ص ۷
۱۷۰. لالہ و تور، ص ۸۰
۱۷۱. لطائف الکلام، ص ۴۶
۱۷۲. لیلی و مجنون، ص ۷۵
۱۷۳. لبّ التواریخ، ص ۷۶
۱۷۴. لغات بہار دانش، ص ۲۶
۱۷۵. لغات حلیمی، ص ۴۰
۱۷۶. لغات نصاب، ص ۵۵
۱۷۷. ما یجوز بالصلاۃ، ص ۳۷
۱۷۸. مآثر عالمگیری، ص ۹
۱۷۹. مفاتیح الأدب، ص ۴

۱۸۰. مفاتیح الاعجاز، ص ۲۰
 ۱۸۱. مفاتیح الرمل، ص ۱۵
 ۱۸۲. مغز مناقب، ص ۲۹
 ۱۸۳. محرم اسرار، ص ۷۶
 ۱۸۴-۱۸۶. مجموعه، ص ۵۰، ۵۹، ۶۲
 ۱۸۷. مجموعه ادعیه، ص ۸۰
 ۱۸۸. مجموعه عملیات و فالنامه، ص ۸۱
 ۱۸۹. مجموعه آصفی، ص ۴۹
 ۱۹۰. مجموع فرامین، ص ۹
 ۱۹۱. مجموع الفوائد (مجمع...؟)، ص ۶۲
 ۱۹۲. مجموعه کلام صاحب عالم صاحب، ص ۵
 ۱۹۳ و ۱۹۴. مجموعه خطوط، ص ۲۵، ۸۲
 ۱۹۵. مجموعه منطق، ص ۵۴
 ۱۹۶. مجموعه مثنویات، ص ۵۳
 ۱۹۷. مجموعه مبارک، ص ۸۲
 ۱۹۸-۲۰۱. مجموعه رسائل، ص ۳۱، ۴۲، ۶۶، ۷۹
 ۲۰۲. مجموعه رسائل نجومی، ص ۸۱
 ۲۰۳. مجموعه رقعات، ص ۱۳
 ۲۰۴. مخزن الاسلام، ص ۷۸
 ۲۰۵-۲۰۷. مخزن الاسرار، ص ۶، ۴۰، ۸۱
 ۲۰۸. مکتوب مولانا تاج الدین، ص ۳۸
 ۲۰۹. مناقب اولیاء، ص ۴۱
 ۲۱۰. مناظر، ص ۳۷
 ۲۱۱. منشآت موسوی خان، ص ۶۱
 ۲۱۲-۲۱۴. منطق الطیر، ص ۱۴، ۱۷، ۳۹
 ۲۱۵. مستور: دختر محمد علی خان، ص ۲
 ۲۱۶. مثنوی (سید اصغر علی اکبر)، ص ۸۱
 ۲۱۷. مثنوی اختر جنان، ص ۸۰
 ۲۱۸. مثنوی درد و داغ، ص ۷۹
 ۲۱۹. مثنوی فرهاد و شیرین، ص ۲۲
 ۲۲۰. مثنوی عشقیه (تجلی)، ص ۵۴
 ۲۲۱ و ۲۲۲. مثنوی لیلی و مجنون، ص ۳، ۸
 ۲۲۳-۲۲۵. مثنوی معنوی، ص ۲۲، ۳۱، ۳۹
 ۲۲۶. مثنوی من تصنیف ناصر علی سرهندی، ص ۵۴
 ۲۲۷. مثنوی ملا جامی، ص ۵۴
 ۲۲۸. مثنوی نل و دمن، ص ۱۶
 ۲۲۹. مثنوی نان و حلوا، ص ۱۹
 ۲۳۰. مثنوی قلندر بیک، ص ۵۴
 ۲۳۱. مثنوی قضا و قدر، ص ۵۴
 ۲۳۲. مثنوی سرا پا سوز، ص ۷۸
 ۲۳۳. مثنوی شاه شرف، ص ۵۳
 ۲۳۴. مثنوی شاهزاده کمان...، ص ۵۳
 ۲۳۵ و ۲۳۶. مثنوی شمع و پروانه، ص ۷، ۵۳
 ۲۳۷. مثنوی سحر حلال، ص ۵۳
 ۲۳۸. مثنوی شیر و شکر، ص ۵۳
 ۲۳۹-۲۴۱. مثنوی یوسف و زلیخا، ص ۸، ۱۰، ۱۷

۲۴۲. مولانا روح الله، ص ۵۷
۲۴۳. موسوم (Mawsum) به ناجو، ص ۸۲
۲۴۴. مفتاح فتوح الغیب، ص ۵۶
۲۴۵. مفتاح اللغات، ص ۴۳
۲۴۶. من تصنیف خیر الله فدا (!؟)، ص ۵۳
۲۴۷. میرزا محمد تقی اختر (!؟)، ص ۸۱
۲۴۸. مرصاد العباد، ص ۲۶
۲۴۹. مصاب الصبیان (!؟)، ص ۱۵
۲۵۰. میزان الاشعار، ص ۷۹
۲۵۱. مختصر در معرفت تقویم، ص ۶۵
۲۵۲. مختصر تاریخ، ص ۴۹
۲۵۳. مختصر القدوری، ص ۴۴
۲۵۴. منتخب گرامی، ص ۲۳
۲۵۵. مراسلات غالب، ص ۵۱
۲۵۶. مصیبت نامه، ص ۲۳
۲۵۷. مثنوی عطائی، ص ۵۴
۲۵۸. النباتات، ص ۷۹
۲۵۹. نفحات الانس، ص ۴
۲۶۰. نفائس الفنون، ص ۱
۲۶۱. نفس اللغة، ص ۷۸
۲۶۲. نغمه روح، ص ۸۰
۲۶۳. نان و حلوا، ص ۵۳
۲۶۴. نصر الله (!؟)، ص ۵۰
۲۶۵. نیرنج من المفتاح، ص ۸۰
۲۶۶. نیرنجات سلیمانی، ص ۷۸
۲۶۷. نشاط روح، ص ۷۸
- ۲۶۸-۲۷۰. نزهة الارواح، ص ۳۹، ۴۸، ۶۲
۲۷۱. پنج گنج، ص ۶۲
۲۷۲. نثرهایی به فارسی و اردو، ص ۴۲
۲۷۳. شاعران دوره های کلاسیک اسلامی، ص ؟
۲۷۴. کالا اکولا (!؟)، ص ۳۳
۲۷۵. قواعد فارسی، ص ۱۲
۲۷۶. قواعد العقائد، ص ۳۷
۲۷۷. قران السعدین، ص ۶
۲۷۸. قصة فغفورچین، ص ۴۶
۲۷۹. قصة حاتم طائی، ص ۴۰
۲۸۰. قصة الجوهر، ص ۶۹
۲۸۱. قصه پراسرام ودلآرام، ص ۵۶
۲۸۲. قصة سيف الملوك، ص ۵۰
۲۸۳. قطعة [قصة؟] سلطان محمود غزنوی، ص ۳۸
۲۸۴. قتال نامه شاه راجو، ص ؟
۲۸۵. قزلباش (میرزا قاسم حسین اختر)، ص ۸۰
۲۸۶. رساله در علم رمل، ص ۸۱
۲۸۷. رسم الخط، ص ۷۱
۲۸۸. روضة الصفا، ص ۷۹
۲۸۹. روشن التکثیر (!؟)، ص ۷۱
۲۹۰. سخن منثور، ص ۳۳
۲۹۱. روضة الشهداء، ص ۱۹
۲۹۲. رسالة (دهلوی)، ص ۴۳

۲۹۳. رساله احکام اتصال، ص ۶۹
۲۹۴. رساله احوال ائمه اثنی عشریه، ص ۳۸
۲۹۵. رساله احوال قیامت، ص ۳۵
۲۹۶. رساله علوی بن مصطفی، ص ۲۷
۲۹۷. رساله داد سخن، ص ۱۵
۲۹۸. رساله در علم نجوم، ص ۷۲
- ۲۹۹ و ۳۰۰. رساله در علم قوافی، ص ۱۲، ۱۳
۳۰۱. رساله در مخارج الحروف، ص ۳۷
۳۰۲. رساله در تصوف، ص ۳۶
۳۰۳. رساله درد، ص ۱۵
۳۰۴. رساله دستور العمل، ص ۱۲
۳۰۵. رساله فی تحقیق الاستعاره، ص ۴
۳۰۶. رساله فی تحقیق جواز اعاده المردوم، ص ۳۸
۳۰۷. رساله حج، ص ۳۲
۳۰۸. رساله کیفیت الاطباء، ص ۳۸
۳۰۹. رساله لفظیه، ص ۳۷
۳۱۰. رساله منطق، ص ۳۸
۳۱۱. رساله میرزا بدیل، ص ۴۰
۳۱۲. رساله معما، ص ۴۲
۳۱۳. رساله منتخبه، ص ۸۱
۳۱۴. رساله نجوم، ص ۶۵
۳۱۵. رساله قواعد فارسی، ص ۱۲
۳۱۶. رساله رسم الخط قرآنی، ص ۳۷
۳۱۷. رساله شاه عالمی، ص ۳۱
۳۱۸. رساله صغری، ص ۵۵
۳۱۹. رساله تکمیل الایمان، ص ۳۲
۳۲۰. رساله تاریخ گوئی، ص ۴۲
۳۲۱. رساله طبی، ص ۳۷
۳۲۲. رساله الامور، ص ۸۰
۳۲۳. رساله الحسامیه، ص ۵۵
۳۲۴. رساله الکبری، ص ۵۵
۳۲۵. رباعی اخلاقی، ص ۳۷
۳۲۶. رباعی عمر خیام، ص ۳۸
۳۲۷. رباعیات آصف، ص ۷۸
۳۲۸. رباعیات اصطفی خان، ص ۷۸
۳۲۹. رباعیات عمر خیام، ص ۳۰
۳۳۰. رقعات اورنگ زیب، ص ۷۹
۳۳۱. رقعات منیر بی نظیر، ص ۳۳
۳۳۲. رقعات میرزا بدیل، ص ۱
۳۳۳. رقعات میرزا جام جانا (?)، ص ۷
۳۳۴. سبحة جامی، ص ۳
۳۳۵. ساقی نامه، ص ۵۴
۳۳۶. سرود جاه، ص ۷۹
۳۳۷. سرو آزاد، ص ۵۶
۳۳۸. سوأس (Sawawsu) شعر، ص ۷۸
- ۳۳۹-۳۴۱. شاهنامه، ص ۴، ۲۷، ۲۹
۳۴۲. شرح کافیه، ص ۳۶
۳۴۳. شرح قصیده عرفی، ص ۱۸
۳۴۴. شرح قصیده برده، ص ۲۸
۳۴۵. شرح ابیات، ص ۵۵

۳۴۶. شرح اسماء الحسنی، ص ۴۱
 ۳۴۷. شرح بیست باب، ص ۷۲
 ۳۴۸. شرح فصوص الحکم، ص ۸۲
 ۳۴۹. شیراجی و جای سینگ، ص ۸۱
 ۳۵۰. سحر العیون، ص ۸۱
 ۳۵۱-۳۵۳. سکندرنامه، ص ۴، ۱۰، ۴۱
 ۳۵۴. سینگاسان باتیسجا، ص ۱۸
 ۳۵۵. سلطان التواریخ، ص ۷۶
 ۳۵۶. سرخاب الرمل، ص ۸۰
 ۳۸۱. یک نثر از میرزا اسدالله خان غالب، ص ۳۸
 ۳۸۲ - ۳۸۵. یوسف و زلیخا، ص ۲۱، ۲۵، ۵۰، ۷۵
 ۳۵۷. سرود زندگی، ص ۸۱
 ۳۵۸. تذکرة اختر تابان، ص ۳۲
 ۳۵۹. تذکرة الشعراء، ص ۵۸
 ۳۶۰. تاریخ انبیاء (ع)، ص ۶۴
 ۳۶۱ و ۳۶۲. تاریخ حسینیة، ص ۳۳، ۴۷
 ۳۶۳. تاریخ خانجهانی، ص ۷۷
 ۳۶۴. تاریخ سوانح دکن، ص ۶۰
 ۳۶۵. طریقه تحقیق، ص ۲۷
 ۳۶۶. ترجمه سیره النبی (ص)، ص ۵۸
 ۳۶۷. تصریف زنجانی، ص ۵۵
 ۳۶۸. تذکرة شعوری فارسی، ص ۸۱
 ۳۶۹. ثمره و شجرة، ص ۷۳
 ۳۷۰. سی حدیث، ص ۳۶
 ۳۷۱ و ۳۷۲. تحفة الاحرار، ص ۱، ۴۴
 ۳۷۳. تحفة العراقین، ص ۶۵
 ۳۷۴. تحفة الشیعة (؟) shayat، ص ۵۴
 ۳۷۵. عمدة الاسلام، ص ۲۴
 ۳۷۶. تحفة العشاق، ص ۳۲
 ۳۷۷ و ۳۷۸. طوطی نامه، ص ۲۱، ۲۸
 ۳۷۹. تزوک تیموری، ص ۶۰
 ۳۸۰. وصیت نامه، ص ۳۷
 ۳۸۶. زاد المسافرین، ص ۶۲
 ۳۸۷ و ۳۸۸. ظفر نامه، ص ۷۸، ۸۲
 ۳۸۹. زایچه نامه، ص ۶۱
 ۳۹۰. زینة المجالس، ص ۵۲

ب: کتابخانه ملی مالزی

کتابخانه ملی مالزی در شهر کوالالامپور، بیش از چهار هزار نسخه خطی به زبان های چینی و مالائی و... داراست، این کتابخانه بیش از یکصد نسخه خطی عربی و شصت و پنج نسخه خطی قرآن دارد.

يك فهرست دستی و ابتدایی جهت تمام نسخه‌های خطی این کتابخانه تهیه شده که ده صفحه آن شامل صد و پنج نسخه خطی عربی است. در این فهرست، در معرفی تمام نسخه‌ها نوشته شده: «حاج فاضل (Hj. Fathil)، هدیه واهدائی به سال ۱۷/۴/۱۹۸۴ م.»
فهرستوار فقط اسامی کتاب‌های عربی در اینجا به ترتیب فهرست دستی آن کتابخانه آورده می‌شود:

۱۵. مجموعة:	۱. شرح منظومة البيغونية
۱. نظم سلسلة العلية نقشبندية	۲. نظم جوهرة التوحيد
۲. منش در روشنایی (?)	۳. تفسير القرآن الكريم
۱۶. كتاب حكم الاسكندري	۴. كتاب توحيد
۱۷. مجموعة:	۵. ناشناخته
۱. شرح متن السنوس	۶. یادداشت‌های مختلف
۲. اللباب	۷. كتاب بلاغة
۳. كتاب تصوف	۸. حبل المتين
۱۸. كتاب فقه	۹. الحديث الحسن في فضل التيلسان
۱۹. دلائل الخيرات	۱۰. متن الحكم
۲۰. كتاب الحيوان	۱۱. آراء الايمان الارجاني
۲۱. حديث نبی	۱۲. الازهر الانورية في الطريقة النقشبندية
۲۲. كتاب فرائد	۱۳. علم البلاغة
۲۳. كتاب فقه	۱۴. مجموعة:
۲۴. كتاب فقه	۱. رسالة في المجاز والتشبيه والكناية
۲۵. قلب سالم (?)	۲. الامثلة للاستعارة

۱. قابل ذکر اینکه اسامی کتاب‌ها از انگلیسی به فارسی توسط فاضل محترم جناب آقای علی عزیزاده از محققین موسسه کتابشناسی شیعه، ترجمه شده که سعیشان مشکور باد.

٢٦. داستان حضرت محمد
 ٢٧. حديث نبى
 ٢٨. عناوين و يادداشتها
 ٢٩. مجموعة:
 ١. حديث نبى
 ٢. حديث نبى
 ٣. كتاب اصول فقه
 ٤. سؤال و جواب سيدنا على
 ٥. كتاب اصول فقه
 ٦. علم البلاغه
 ٧. كتاب نهى بهاسا (bahasa) عرب
 ٨. علم منطق
 ٩. كتاب نهى بهاسا عرب
 ٣٠. كتاب تصوف
 ٣١. كتاب نهى بهاسا عرب
 ٣٢. شرح حال عقيل بن عمر
 ٣٣. تفسير القرآن
 ٣٤. كتاب الحيوان
 ٣٥. شرح فى الاستعارات
 ٣٦. كتاب تصوف
 ٣٧. كفاية ذكر منجرجان طريقة
 نقشبندية
 ٣٨. شرح حال حاج محمد حية ابن
 المرحوم محمد صالح سمارانگ
 ٣٩. كتاب فقه
 ٤٠. كتاب توحيد
٤١. كتاب فقه
 ٤٢. حديث نبى
 ٤٣. كتاب عقيدة
 ٤٤. كتاب تصوف
 ٤٥. سلسلة الذب (الذهب)
 ٤٦. كتاب توحيد
 ٤٧. تفسير القرآن
 ٤٨. كتاب عقيدة
 ٤٩. كتاب توحيد
 ٥٠. كتاب توحيد
 ٥١. مجموعة:
 ١. علم البلاغة
 ٢. رسالة الشريفة
 ٣. رسالة الوديع
 ٤. زهر الافحام فى تحقيق الوديع
 ٥٢. اتحاف الذكى بشرح التحفة المنسلة
 الى النبى (ص)
 ٥٣. عمدة الابرار فى احكام الحج
 والاعتماد
 ٥٤. شرح مختصر من دبيت (كذا) الاستعارات
 ٥٥. كتاب حديث
 ٥٦. متن السمرقندية
 ٥٧. متن فتح الوهاب
 ٥٨. حاشية الاهدري على السمرقندية
 ٥٩. كتاب توحيد
 ٦٠. كتاب نكاح

٨٣. اسرار الصوم
٨٤. مجموعة:
١. مصالب السالكين
٢. الاسرار النافعة
٨٥. كنه المراد في بيان بانة سعاد
٨٦. الجمع الصغير من حديث البشير النذير
٨٧. كتاب فرائض (?)
٨٨. كتاب الحلال والحرام
٨٩. نسخة التحذير من الكذيب
٩٠. الرسالة العددية
٩١. كتاب منابك (مناسك?)
٩٢. شرح الشيخ الاخدرى على متن السلم (المسلم)
٩٣. كتاب صلوات
٩٤. كتاب تاتابهاسا عرب (?)
٩٥. كتاب فقه
٩٦. كتاب فقه
٩٧. كتاب زكات
٩٨. شرح الرسالة المسمى بمنظومة البيغوني
٩٩. تقييدات لطيفة
١٠٠. الامدادات السنية من الحضرة الكاملة
١٠١. متن نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر
١٠٢. كتاب فقه
١٠٣. كتاب توحيد
١٠٤. هذه السبع الاحد (?) السليمانية
٦١. علم بلاغة
٦٢. كتاب فقه
٦٣. كتاب البلاغة
٦٤. حاشية على الفوائد الشنثورية في شرح المنظومة الرهوية
٦٥. شرح الحكم
٦٦. كتاب التوحيد
٦٧. آداب الكسب والتجارة
٦٨. كتاب الاوراد
٦٩. كتاب توحيد
٧٠. الرسالة في استخراج الخسوف والكسوف وكفاية العون في جواله
٧١. شرح كتاب حكم عطاء الله الاسكندري
٧٢. شرح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر
٧٣. شرح قصيدة المنفرجة (٢ جلد)
٧٤. القول المباح فيما عند الكليم في الاصباح
٧٥. كتاب بلاغة
٧٦. شرح السلم
٧٧. رسالة تعريف الحجّة
٧٨. الحمزية في مدح خير البرية
٧٩. اتحاف المرید جوهرة التوحيد
٨٠. طريقة نقشبندية
٨١. كتاب تصوف
٨٢. علم كلام

